

ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรประมงของ
องค์กรและชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี

วันทนา เจนกิจโกศล* รั้งสิมันต์ บัวทอง

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลอ่าวไทยตอนบน (สมุทรปราการ)

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนประมง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรประมง ได้ทำการเก็บข้อมูลในพื้นที่ชายฝั่งทะเลของอำเภอบ้านแหลมจนถึงอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 10 ตำบล 30 หมู่บ้าน จากกลุ่มชาวประมงตัวอย่างจำนวน 424 ราย และเจ้าหน้าที่องค์กรส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องจำนวน 52 ราย

ชาวประมงชายฝั่งในพื้นที่จ.เพชรบุรี ประมาณครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 50.71 มีช่วงอายุ 45-59 ปี และที่มีอายุมากกว่า 60 ปี มีถึงร้อยละ 9.43 โดยเกินกว่าครึ่งหนึ่งมีประสบการณ์ในการทำประมงมากกว่า 20 ปี ชาวประมงส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 91.75) และเป็นคนในภูมิลำเนาเดิมถึงร้อยละ 85.14 มีเพียงร้อยละ 5.66 ที่ย้ายมาจากจังหวัดอื่น จากการสำรวจครัวเรือนประมงร้อยละ 32.08 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 20.99 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท ส่วนที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท มีเพียงร้อยละ 7.08 โดยครัวเรือนประมงส่วนใหญ่หรือร้อยละ 79.01 ไม่มีอาชีพเสริมอื่น ในด้านรายจ่ายของครัวเรือนประมงพบว่า ร้อยละ 41.51 มีรายจ่ายระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท

กิจกรรมทางด้านการจัดการทรัพยากรประมงในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ประกอบไปด้วยการอนุรักษ์ป่าชายเลน การจัดตั้งธนาคารสัตว์น้ำของชุมชน การจัดสร้างปะการังเทียม การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ โดยผลการศึกษาพบว่า ชาวประมงยังมีระดับการมีส่วนร่วมในระดับต่ำ มีเพียงสามตำบลคือ ตำบลแหลมผักเบี้ย ตำบลบางเก่า และตำบลหนองขนานที่ชาวประมงมีระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาความคาดหวังในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรประมง พบว่า ชาวประมงส่วนใหญ่คาดว่าจะทำให้เกิดผลดีต่อการทำประมง โดยต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนมาตรการ (ร้อยละ 92.6) และการพิจารณาลงมติในการออกมาตรการด้านการจัดการประมง (ร้อยละ 90.4)

คำสำคัญ: ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ การมีส่วนร่วม การจัดการประมง จังหวัดเพชรบุรี

*ผู้รับผิดชอบ : 49 หมู่ 1 ซ.พระราชวริยาภรณ์ 16 ต.บางพิง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ 10130

wantanadof@yahoo.com

Socio-Economic Factors on Participation of Local Institutions on Coastal Fisheries Management in Petchaburi Province

Wantana Chankitkosol*, Rangsimant Buatong

Upper Gulf Marine Fisheries Research and Development Center (Samut Prakan)

Abstract

Study on socio-economic factors on participation of local institutions on coastal fisheries management has been conducted in the coastal areas of Petchaburi province; composing 30 communities from 10 sub-districts. The survey has interviewed 424 fishers and 52 officials of local administrative organizations by structured questionnaires.

Half of fishers in study areas or 50.71% were 45-59 years old. Most of them have experiences on fishing operation more than 20 years. The fishers about 91.75% have been educated in primary school level. The monthly average revenue of fishing household were 5,001 -10,000 baht. The monthly expenses were almost the same amount of the revenue.

The activities on fisheries conservation or management in these areas were the replantation of mangrove tree, the community's aquatic bank, the artificial reefs installation and fish releasing. The study showed that the fishers have been participated in these kinds of activities in low level. There were only 3 sub-districts that have the moderate level of participation from fishers. The expectation of fishers about participation in fisheries management was expressed in positive way. Most of them want to participate in the determination of management measures; especially in the planning and approving the measures.

Key words : Socio-economic factors, participation, fisheries management, Petchaburi province

*Corresponding author : 49 Soi Prarachaveriyaporn 16, Bangpueng Sub-district, Prpradaeng District,
Samut Prakan Province 10130
e-mail : wantanadof@yahoo.com